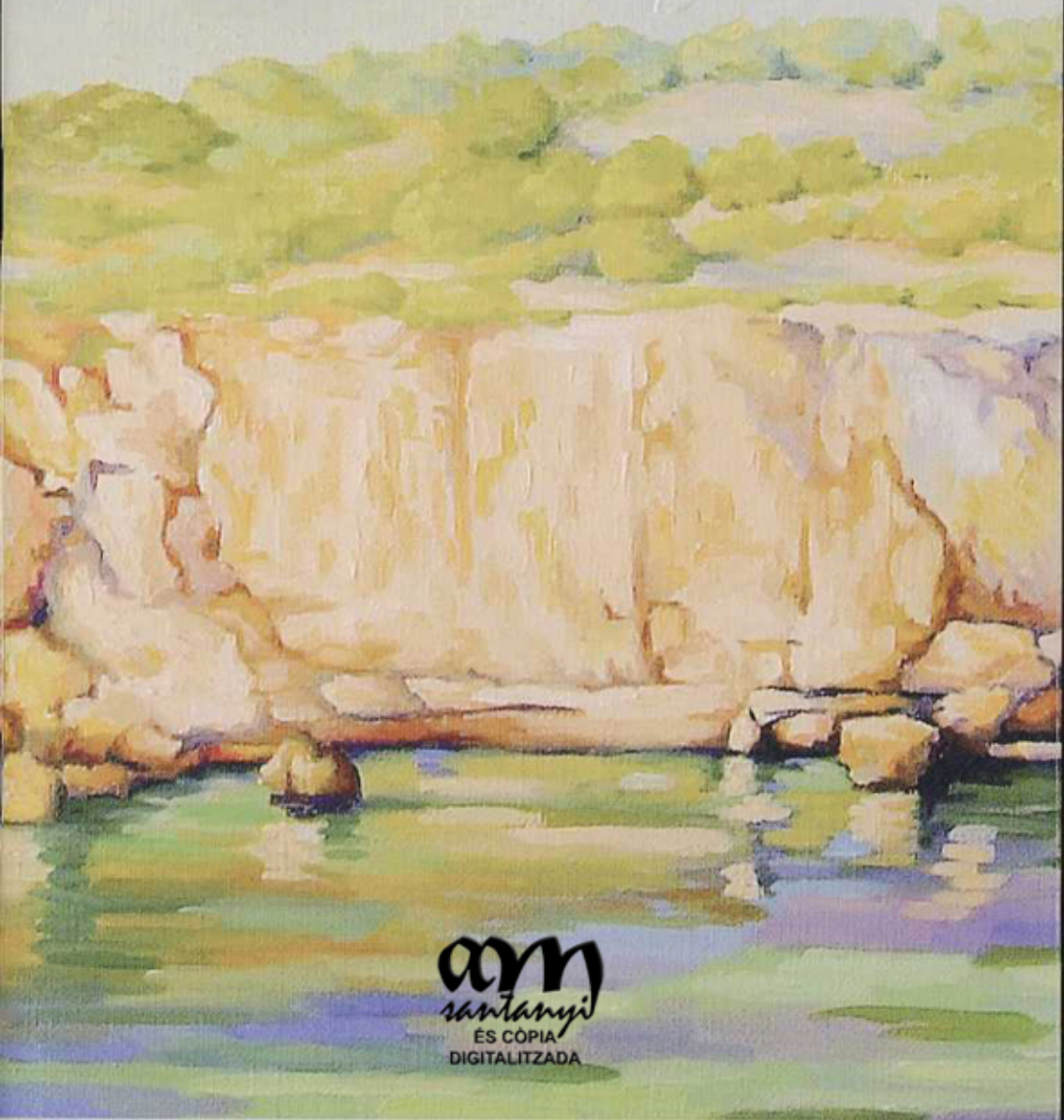

Festes de **SANT JAUME**
Santanyí 2007

am
santanyí
ÉS CÒPIA
DIGITALITZADA

Del 15 al 28 de juliol de 2007

Sig. 82.311 AJO JES

Festes de **SANT JAUME** Santanyí 2007

Del 15 al 28 de Juliol

am
santanyí
ÉS CÒPIA
DIGITALITZADA

MIQUEL PONS	
ELS PERDEDORS DE LES GUERRRES DE CUBA I FIIPINES	6
GALERIA	15
GORI SUAU VIDAL	
GRUMETS - ESTUDIANTS D'AQUÍ, A PALMA	16
FESTES DE SANT JAUME 2007	20
INAUGURACIÓ TEATRE SANTANYÍ	26
CONCERTS A POSTA DE SOL	32
LLIURAMENT BERNAT VIDAL I TOMÀS	36
PRESSUPOST MUNICIPAL ANY 2007	41
PADRÓ D'HABITANTS (31-12-2006)	42
DEMOGRAFIA 2006	42

La nostra cita anual amb la festa ja toca comparació: Sant Jaume és aquí i ens envida a intervals de bullici i de descans. La data, clavada en els inicis dels ardors estivals, tot just quan santa Margalida ha calat foc a la metxa, no pot ser més escaient, perquè tot ve acanalat per deixar les obligacions i rompre les cadenes del dur treball, quan la fatiga dels cossos cerca instintivament els microclimes, més benignes, de les ombres. Deixem, doncs, la feina un poc amarrada al moll de l'espera i gaudim, per uns dies, del dolç no fer res. És una magnífica ocasió per encetar diàlegs, per retrobar velles i novelles amistats i compartir, tots plegats, viandes, paraules i rialles. Són uns dies excel·lents per gaudir de la nostra privilegiada costa, posant els cossos en remull i escoltant els saluets sedants de la mar. Tenim la bellesa tan a prop que de vegades no la veiem o no l'assaborim així com toca, perquè el món modern de les presses fa pagar a lous vitalicis a les nostres còrpores, castigant els teixits i les fibres musculars. És hora, idò, que per uns dies recobrem la lentitud, aquella calma dels nostres avis, definidora de la societat preturística. Facem de la plaça, de sa Plaça, el cós de la nostra imaginació per on facin carreres les bohomies i les belles relacions humanes. És el meu desig, com a batle de l'ajuntament que presidesc, que tots, des dels qui teniu la més tendra edat fins als patriarques qui coronau el cim de la piràmide, arribeu en aquests dies d'esbarjo a la més completa felicitat. Des de l'Ajuntament, posarem els mitjans necessaris perquè el sempre desitjat benestar, trobi en aquestes suggestives dates de la nostra tradició festiva un dels seus punts més àlgids.

Bones festes i molts anys!

Miquel Vidal Vidal
 Batle de Santanyí

ELS PERDEDORS DE LES GUERRRES DE CUBA I FILIPINES

(1895-1898) i VI (Continuació)

A la publicació de "Festes de Sant Jaume-Santanyí-2006", comptabilitzava quaranta-un jove del terme de Santanyí, entre els que reposen a terres antillanes o en terres tagales, o en menor fortuna al fons profund de l'Atlàntic o altre oceà: els que vingueren malalts o en debilitada salut que tendria el desenllaç una vegada arribats a la seva llar: els que tornaren cap baix per les derrotes i les ferides en pròpia carn: i aquells que des de la baixada del vaixell, a cada port d'arribada o en terra nacional, per la desfigurada estampa, per la fatal aparença, per la total misèria que els embolcallava, més que la compassió i a la llàstima, eren motiu de burla per la condició aparentada d'una carnestoltes fora temps: però també en desembarcaren alguns amb una fortuneta de monedes de plata...

El Tractat de París, 1898, significava l'enfonsament de la nau imperial i no fonada pels mateixos espanyols d'Espanya i els d'Espanya colonial, com havien fet els nord-americans amb el Maine, carregant la culpa a l'Espanya de l'Havana, quan foren els mateixos ianquis els destructors del propi vaixell i en repressió l'encesa d'una guerra entre els poderosos i els defensors d'una illa tan enfora de remeis, però vinculada a un honor secular que es perdria, i es perdé, banyant amb sang jove i pagant amb el delme d'una mort innecessària, segons els escriptors de la Generació del 98.

Es mustiaren les tanyades de llorer. Marcats, penosament per qualsevol de les esmentades desventures s'hi comptabilitzen joves del terme, morts o vius, a la plenitud de la flor de la vida.

A la relació dels quaranta-un de 2006, en resten alguns pagats amb la mateixa moneda i per perdurar la seva memòria, en don nom i senyal.

VIDAL LLUCIÀ, RAFAEL

Dispòs d'una anotació del Jutjat Municipal, presidit pel senyor Antoni Muntaner, com a jutge, i Pedro Juan Tomàs, secretari del terme de Santanyí, datat a les vuit del matí el 4 d'abril de 1899. F. 59-Nº 58 "Cumpliendo con lo ordenado por el Director General del Registro Civil de la propiedad del notariado en oficio a veintisiete marzo último se procedió a transcribir el acta de defunción que literalmente dice: "Vapores correos de la Compañía Trasatlántica" = Acta de defunción del soldado Rafael Vidal Lluçia = A bordo del vapor nombrado P. de Satrústegui navegando de Puerto Rico a Cadiz en latitud N. 32 y longitud O. 29º 55 de San Fernando, á la hora de 8'30 de la mañana del día diecisiete del mes de Enero del año 1899, ante Don Emilio Tomasi Vargas capitán del expresado buque, domiciliado en Cadiz, calle Plaza de Fondicha número cinco y D. Francisco Coranti Guàl Sobrecargo, como secretario, compareció Don José

Pascual Soler Médico del mismo, natural de Villanueva y Geltrú, domiciliado en la calle de Plaza del Verdura, número 17 en la ciudad y pueblo de citada provincia de Barcelona, manifestando que el referido Soldado llamado Rafael Lluçia (o Llusia) había fallecido á consecuencia de Catarro intestinal crónico de lo cual daba parte en debida forma como facultativo que le asistió y también declara que ha hallado en el cadaver señales inequívocas de muerte y descomposición. En su vista se dispuso a dar y se dió sepultura eclesiástica en el Mar al cadaver citado y se extendió la presente acta consignándose en ella, además de lo expuesto por el declarante y en virtud de las noticias que se han podido adquirir, las circunstancias siguientes: Respeto al difunto = Nombre y apellidos Rafael Vidal Lluçia, Edad veinte y tres años Estado soltero. Pueblo y provincia de su naturaleza Santany-Baleares y provincia de residencia Santany Baleares- Profesión _____ Soldado infanteria de Navarra- Si otorgó testamento á bordo ó si se sabe lo hubiese otorgado anteriormente no = A que autoridad y donde se entregó el Inventario y afectos no tiene que inventariar = A quien fueron entregados las actas, al Sr Juez Decano de Cádiz = Observaciones y datos ampliatorios Hijo de Antonio y de Maria también compareció el Presbítero Don Lorenzo Bosch Albarcia Capellán del citado buque = Testigos - fueron testigos Don José Torres Pastor, natural de Madrid, Domicilio Madrid, Edad 28 años, Don Antonio Vázquez Nuñez - Naturaleza - Hellín Albacete- domicilio Madrid, Edad - 34 años = Lérida esta acta la firmaron el Capitán, los declarantes, los testigos, de que yo el notario _____ doy fe = El Capellán Lorenzo Bosch, Pbto = El Médico J. Pascual = El testigo José Torres = El testigo Antonio Vazquez = El Capitán E. Tomasi = El Secretario, Fco. Garanti = Hay un sello que dice Compañía Trasatlántica Vapor P. Satrústegui - (Aquí acaba l'anotació marginal).

Fueron testigos presenciales D. Antonio Escalas Adrover, natural de Santanyí, casado, labrador domiciliado en la calle Llaneras número veinte y dos cuarto principal y D. Damián Rigo y Llambías, natural de la misma, viudo escribiente y domiciliado en la calle de Verger número tres cuarto principal.

Leída íntegramente esta acta... se estampó en ella el sello del Juzgado Municipal, la firmaron el Sr. Juez, los testigos, y de todo ello como secretario certifico:

Antonio Muntaner, Antonio Escalas, D. Rigo y Pedro Juan Tomás (1).

VIDAL MOLL, ANTONI

Per motius de malaltia contreta a Filipines, amb el vaixell "Cataluña" retornen molts de soldats mallorquins, entre ells Antoni Vidal Moll (2).

VIDAL OLIVER, SALVADOR

Procedent de Cuba i per malalt, torna el soldat de Santanyí Salvador Vidal Oliver (3).

am
santanyí
ES CÒPIA
DIGITALITZADA

VIDAL VIDAL, ANTONI

Per completar les notícies procedents d'Ultramar, en referència als soldats santanyiners que entren en relació, ja sia per embarcar cap a les colònies i tornar per ferits, malalts, vius o que malauradament moriren a les dures confrontacions entre nadius cubans o filipins o porto-riquenys i reberen terra a la terra que no era seva o al fons de les aigües atlàntiques.

A l'Acta de l'Ajuntament del 13 de març de 1898, ens informa que per incompatibilitat del Síndic es designa com a "tallador" Jaume Antoni Clar i Vicens i el doctor Miquel Escales. A l'Acta núm. 1, 7 d'octubre de 1898, exerceix de Batle President Miquel Vidal i Secretari Guillem Vila.

A l'Acta del 13 ja esmentada, Salvador Vidal i Vidal núm. 11, no sap llegir, al·lega que es curt de talla i a més que té un germà, Jordi "en servicio activo por suerte" i un altre, Antoni que morí l'11 de febrer darrer, embarcat en el vapor "Isla de Mindanao" quan tornava de Filipines, per malalt. Salvador Vidal es declarat "temporalmente excedente"

El jutge municipal de Santany, Antoni Muntaner Ferrando, i el secretari Pere Juan Tomás, fan constar el 5 de juliol de 1898, que s'ha rebut una comunicació que transcrivim: "Se procedió á la transcripción del acta de defunción que literalmente dice: Vapores correo de la Compañía Trasatlántica = Acta de defunción del soldado de cazadores Antonio Vidal Vidal = del vapor nombrado "Isla de Mindanao" navegando de Port Said a Barcelona en latitud 91º y longitud 38º 2" de San Fernando, á la hora de 6 de la tarde del día 4 del mes Enero del año 1898 ante Don Antonio Roldos capitán del expresado buque, domiciliado B. (arcelona) calle de Espartería número 4 y Don Jerónimo Angulo Sobrecargo como secretario, compareció Don Antonio Blanes Médico del mismo, natural de Cádiz domiciliado abordo del vapor Isla de Mindanao procedencia de C. manifestando que el referido soldado Antonio Vidal y Vidal había fallecido á consecuencia de catarro intestinal de lo que daba parte en debida forma, como facultativo que le asistió; y también declara que ha hallado en el cadaver señales inequívocas de muerte y de descomposición = en su vista dispuso dar, y se dió, sepultura eclesiástica en la mar al cadáver citado y se redactó la presente nota, consignándose en ella, además de lo expuesto por el declarante y en virtud de las noticias que se han podido adquirir, las circunstancias siguientes = Respecto al difunto = Nombre y apellidos Antonio Vidal y Vidal de 22 años, Estado soltero = Pueblo y provincia de su naturaleza Santany (Baleares) provincia de su residencia Idem profesión labrador. Si otorgó testamento á bordo ó si se sabe lo hubiese otorgado anteriormente, se ignora abordo no otorgó. A que autoridad y donde se entregó el inventario y efectos a la Agencia de la Compañía en Barcelona. A quien fueron entregadas las acta á la misma también compareció el Presbítero Don Juan Albertí y Bujosa Capellán del citado buque domiciliado en Banyalbufar provincia de Baleares y declaró que asistió espiritualmente al expresado difunto

am
santanyí
ES COPIA
DIGITALITZADA

Tub de llauana on els soldats portaven la llicència absoluta.

á quien dió sepultura eclesiástica haciendo el asiento correspondiente en el libro eclesiástico de partida de defunción del buque = Testigos = Fueron los testigos D. Cándido González naturaleza Lérida, domiciliado Idem edad 25 años D. Manuel Luna Pérez = naturaleza Córdoba Domicilio Idem edad 25 años = Leída esta acta la firmaron el capitán, los declarantes y los testigos de que yo el secretario doy fe = el Capellan Juan Albertí y Bujosa = El Médico Dr. Antº Blanco = El testigo Manuel Luna = El testigo Cándido González, el Capitán Antonio Roldos = El secretario J. Angulo" – Al encabezamiento y final hay dos sellos que dicen Compañía Trasatlántica vapor Isla de Mindanao.

Esta transcripción se verificó en virtud de lo dispuesto por El Director General de los Registros civil y de la Propiedad y del notariado en comunicación de treinta junio último"

L'acta del jutjat la firmen els testimonis presencials: "D. Antonio Escalas Adrover, domiciado en la calle de Llaneras número veinte y dos cuarto prinpal de Santany, casado, labrador y D. Damián Rigo Llambías natural de la misma, casado, escribiente,... Se estampó en ella el sello del Juzgado municipal, la firman el Sr. Juez, los testigos y por el declarante y como testigo lo verificó D. Antonio Escalas de todo lo cual yo el secretario certifico y firmo: Pedro Juan Tomás. Y conmigo: Antonio Muntaner, Antonio Escalas y Damián Rigo (Juzgado Municipal – Santany) (4).

Antoni Vidal Vidal, fill d'Antoni Vidal i Francisca Vidal, jornalers, va néixer i fou batiat el mateix dia 4-III-1875. Signa l'apuntació Mn. Agustí Muntaner, vicari (5).

El Llibre d'Actes de l'Ajuntament, 6-III-98, el núm. 27 correspon a Jaume Vidal i Vidal, el qual manifesta que no sap llegir ni escriure, que és el fill únic de pare pobre (sic) a la vegada té dos germans: Domingo, casat, i Antoni (Vidal i Vidal) que "servia en activo permanente en el ejército de Ultramar". A l'Acta del Consistori del 13-III-98, (6) Salvador Vidal i Vidal posa en coneixement que un germà, Jordi, està servint a l'exèrcit i un altre, Antoni, morí de tornada de Filipines per malalt amb el vaixell "Isla de Mindanao" on el trobà la mort l'11 de febrer de 1898 (4).

VILA I CÀNAVAS, RAFEL

El dia 1 de març de 1875 va néixer Rafel Vila i Cànaves, fill de Miquel i Sebastiana. Fou cristianitzat pel rector Mn. Sebastià Cerdà (7).

Posteriorment i sortosa, el rector Mateu Llobera deixa constància de l'infortuni de Rafel Vila, fadrí de 22 anys:

"Como cura propio de la parroquia de San Andrés de la villa de Santanyí, provincia de las Baleares Obispado de Mallorca certifico: Que tengo a la vista una certificación expedida con fecha 12 de Octubre de este año en Cabazar, isla de Cuba, por D. José García Rodríguez, capellán del Bon de Inf. de San Quintín peninsular número 7 y legalizada por D. Florencio González Vadell, Comandante Mayor y Jefe representante del mismo, de la que consta que Rafael Vila y Canavas, natural de esta, soldado de la octava compañía de dicho batallón, soltero, fallecido el diecinueve de Septiembre del corriente año en el Hospital Militar de San Antonio de la Habana á consecuencia de fiebre amarilla, de edad veintidos años seis meses y diecinueve días, habiendo recibido los Santos Sacramentos y no consta que otorgara testamento. Y para que conste lo firmo Santany á catorce de Diciembre de mil ochocientos noventa y siete.
Mateu Llobera Pbro. Rtor. (8)

Una altra informació diu: Hospital Militar de San Ambrosio de la Habana.

VILA PALMER, ANTONI

Per Sant Jaume-2004, *El retorn dels perdadors de les guerres de Cuba i Filipines (1895-1898)* (III) es troba una abundosa informació d'un santanyiner present a l'illa antillana de Cuba durant la nefasta guerra colonial. És un un concarrí del Cavaller, Gabriel Barceló i Obrador, que després d'una vida agitada fineixen els seus dies el tres de gener de 1930. Fadrí i conrador de la família dels Danussets, cognom originat a la branca de Son Danús, dels Asprers, a la denominació de Son Danusset.

L'altre, temporalment cubà, com a sacerdot, fill del santanyiner Sebastià Vila i Salom, i Francisca Dolors Palmer, de la Ciutat de Mallorca, és Antoni Vila i Palmer, que a Cuba, en temps de la guerra forçada per els EUA, que donaren la culpa a Espanya de la voladura del Maine, quan està ben clar que foren els mateixos ianquis els protagonistes, no serví a l'exèrcit espanyol, abocat a la derrota i pèrdua de l'oropel imperial, sinó que els seu treball era com la del samarità dedicat a curar soldats ferits, i malalts, a l'Hospital de Regla, pels insurrectes cubans armats i ocults a la zafra. Company seu fou Mn. Miquel Jaume i Moner, natural de Lloret. Per l'avinentsa de l'aportació documental d'Antoni Vila i Palmer sabem que fou Mn., infermer a Cuba, mestre d'escola a s'Alqueria Blanca, Cas Concos i fora de Mallorca. Tota la informació documental de la nissaga Vila Palmer, com la del metge Pere Vila, familiarment conegut per "es metge Perico", primer metge de s'Alqueria Blanca, s'inclou a les pàgines de la publicació "Sant jaume-2004" (9).

El llistat de combatents del terme de Santanyí, "Sant Jaume-2006", hi ha unes referències a Gabriel Servera (o Cervera) Adrover prou útils per conèixer aquest jove soldat, amb una atapeïda vida castrense.

En aquest moment, i gràcies al seu nét, Cosme Vidal Servera, del Servera Adrover, dispòs d'una ampla informació, referida a la vida militar de l'esmentat lluitador a Cuba. Encapçala "EL CAPITÁN GENERAL DE Baleares... Coronel del Regimiento Infanteria de Palma Don Enrique Pintos Ledesma = Gabriel Enrique Pintos Ledesma" Gabriel Servera Adrover, de Miguel y Joana, va néixer el 31 de març de 1874. Fadrí i conrador, "clasificado soldado quinto" Palma, a dos de noviembre de 1904, por haber prestado los servicios que se expresan al dorso"

El servei, a la milícia, de Gabriel Servera i Adrover és complexa i mogut. Pel que fa al cas, em limitaré als punts lligats al seu destí de soldat a Cuba.

.....
". 1896 – De servicio ordinario en Palma hasta fin de Agosto causa baja en este Regimiento por haberle correspondido, por suerte, formar parte de la 7ª Compañía del Bon Provisional de Cuba organizado por R. O. del 23 de Julio último (D. O. núm. 154). El Comandante Mayor = Villalonga. Por los motivos que

Bolero trist. 1981. Oli damunt tela. Col·lecció Willfried Boemeit

antecedent causó alta en la 7ª Compañía de este Bon. Provisional de Cuba en la revista de Octubre con fecha 1ª del mes anterior embarcando en Palma el 2 de Sep. entra á bordo del Vapor "Puerto Rico" con rumbo á Cuba arribando á la Habana el 21 del mismo desembarcando en Regla el 28 salió de operaciones de campaña por la provincia de La Habana..."

"- 1897 - En operaciones de campaña por el indicado punto hallándose el 11 de Enero en el encuentro tenido con el enemigo en el punto denominado Empresa (¿?) el 14 en Morenita y Merceditas el 26 de Mayo en Sitio Viejo, Satalunga, y San José el 6 de Junio en Lastra (¿?) el 23 de Agosto en Tranquilito, siguiendo de operaciones y en la revista de Octubre fue destinado á la 1ª Compañía por haberse disuelto la 7ª que pertenecía por orden de la superioridad y el 2 de dicho mes pasó enfermo al Hospital de Alfonso XIII y según Oficio de la 1ª del arma (¿?) N° 307 el 27 de Diciembre pasó los reconocimientos facultativos de pase á la Península por padecer de clara anemia embarcando para dicho puerto el 31 de Octubre á bordo del Vapor "Montserrat" = El Jefe del Detall = Carlos de Calistro. Por el D. O. N° 178 se le concede la cruz de plata del Mérito Militar con distintivo rojo por el buen comportamiento observado en el encuentro con el enemigo"

Si bé el que continua és interessant amb referències a altes i baixes a l'Exèrcit, em limitaré a transcriure el darrer paràgraf:

"En dos de Noviembre del año marginal causó baja en este Regimiento por pase á situación de licenciado absoluto en virtud de haber cumplido en dos del citado los doce años de su permanencia en el Ejército según el artº 7 de la vigente ley de reclutamiento completados con 1 año 1 mes 6 días que tiene de abono por la campaña de Cuba. Durante su permanencia en el servicio observó buena conducta. Palma 2 Noviembre 1904. El Teniente Coronel Mayor. Ernesto March. Vº Bº El Coronel". Signatura il·legible (10).

.....

Durant el recorregut pels camps de cruentes guerres en el postrers dies de perdre els últims territoris d'aquell gran imperi, enveja de les potències mundials, he acompanyat els joves santanyiners, -ells sí que enlairaren Santanyí, que feren Santanyí tan enfora de Santanyí-, uns l'enterraren amb la pròpia mort, altres l'exclamaren dolorits per les punyents ferides i pèrdua de sang, altres tornaren, retornaren a la seva llar fins el moment plena de buidor, d'ansia que es mudaria en goig. Tornarien i passarien sota les pedres de sa Porta Murada, com arc de triomf per donar-los la benvinguda tan ben guanyada.

El ressò de les guerres perdurà amb la carn viva dels joves que sí tornaren, carregats de conseqüències, defalliren a la flor de la vida, com aquells companys que moriren no fusell en mà, sinó ferits de mort irremeiable.

Es feu llarg i dolorit el temps des de que el president dels EUA, William McKinley, el 19 de desembre de 1897 anuncià la guerra a Cuba, recercant un motiu, el qual fou la voladura del Maine, mentides colossals, fins el Tractat de pau firmat a París el 28 de novembre de 1898.

Entre les cendres de l'aniquilament d'Espanya, el 98 generacional, com un trofeu de guerra, el general mallorquí Waleria Weyler, portà la cadira, obrada a una soca de palmera reial, que va pertànyer a l'independista cubà Antonio Maceo, mort a una emboscada el 7 de desembre de 1896 i que es guarda al museu militar de San Carlos (alma de Mallorca).

En el meu record d'estudiant en els anys 40, perdura al viu el fil "Los últimos de Filipinas", 1945 i la cançó que fa uns dies, vaig escoltar de bell nou com una havanera:

"Yo te diré / porqué mi canción / te llama sin cesar. / Mi sangre latiendo, / mi vida pidiendo / que no te alejes más / ..."

I amb el sentiment llastimós de com foren rebuts: *Els perdedors de les guerres de Cuba i Filipines (1895-1898)*, repatriats, i motiu d'escarni i de burla a la seva vinguda, repetesc en desagravi els versos: "Los pobres soldados / que vuelven de Cuba / desnudos y hambrientos / las calles inundan / ..."

Adhuc és íntegrament aplicable als 33 soldats supervivents del llarg captiveri a l'església de Baler, a l'illa filipina de Luzón, i entre ells el petrer Antoni Bauzá i Fullana, "En Jardí de ses Creus" (11).

NOTES

- (1) – Llibre d'actes del Jutjat Municipal de Santanyí, 4-IV-1899.
- (2) – "La Almudaina", 21-IV-1897.
- (3) – "La Almudaina", 31-10-1897.
- (4) – Llibre d'actes de l'Ajuntament de Santanyí, 13-III-1898.
- (5) – Arxiu Parroquial de Santanyí, IV-Bautismos, 1871-1887-F.33 núm. 154.
- (6) – Llibre d'actes de l'Ajuntament de Santanyí, 6-III-1898.
- (7) – Arxiu Parroquial de Santanyí, IV-Bautismos, 1871-1887-F.32 núm. 154.
- (8) – Arxiu Parroquial de Santanyí, III - Defunciones, 1888-1909 - F.81 núm. 37.
- (9) – Publicació Santanyí "Sant Jaume-2004" "El retorn dels perdedors de les guerres de Cuba i Filipines" (1895-1898) – III.
- (10) – Document original. "El Capitán General de Baleares y en su nombre el Coronel del Regimiento de Infantería de Palma Don Enrique Pintos Ledesma, concedo licencia absoluta... al soldado Gabriel Cervera (sic) Adrover. Palma a 2 de Noviembre de 1904 – F. 22. Núm. 743.
- (11) – Vegeu "Festes de Sant Jaume", Santanyí-2001 (II), Santanyí-2002 (III), Santanyí-2004 (III), Santanyí-2005 (V), Santanyí-2006 i (VI) i "Festes de Sant Roc", S'Alqueria Blanca-2005 (IV). A Sant Jaume-2006 anotava **Frontera (...), Miquel**, no conexia el segon llinatge. He localitzat a uns papers familiars un Antoni Frontera i Serra que morí a l'hospital de l'Havana el 8-8-1877 (sic). Roman, encara més, una confusió difícil.

*Cala Figuera – Santanyí
Sant Antoni dels Iliris, 2007
Miquel Pons*

GALERIA

VELL FUMANT A LA TAVERNA
Miquel Brunet
Manacor (1920 - 2007)
Dibuix damunt paper
Col·lecció: P i B.

ESTUDIANTS D'AQUÍ, A PALMA

La pelussa ja ha caiguda i el front ha tornat gros. Vull dir amb això que ja fa anys del que vos contaré. No crec que pugui interessar a molts, però com que fórem bastants els que en aquell temps ens traslladàrem de Santanyí a Palma per estudiar, sí que aquests gaudiran de recordar aquells fets que foren més o menys iguals per a tots. Donau-me la venia per a començar.

Quasi sempre el estudiants som com els coloms, que s'uneixen en grups. En grups fan les bones obres –poquetes- i en grup, les dolentes –més poquetes encara-.

Doncs, direu, què fan idò? Fan vida d'estudiant. I en què consisteix la vida d'estudiant...? Trobar-se al Born, passejar d'un cap a l'altre, fer enfadar l'urbano del barri, anar al cine, conèixer grups d'estudiantes i parlar amb elles, asseure's a un banc públic fent el burot, anar a les biblioteques com són les de l'Ajuntament, o la de La Caixa, o també la de l'Arxiu de Mallorca. Tant a una com a l'altra, hi anàvem amb els llibres de text per estudiar. N'obríem un, ens col·locàvem on hi hagués més jovenella i començàvem el diàleg amb veu baixa. La bibliotecària, que sentia el xiu-xiu, ens feia *chittt...*! perquè callàssim. Ja no hi havia res a fer. Tancàvem els llibres que teníem oberts i ens anàvem a cercar aldarull a un altre lloc.

I estudiar? Clar que estudiàvem. Si qualche dia plovia, o gaudíem d'una horeta, l'aprofitàvem. Més, vos diré. Quan arribava la setmana dels exàmens finals, vos puc assegurar que els vespres, després de sopar, ens reuníem en grup a casa d'una de les patrones i, amb els colzes damunt la taula, estudiàvem fins a les quatre o les cinc del matí matant la son amb tasses de cafè. A dormir dues horetes i altra vegada a l'escola com si res hagués passat.

Per cert que, en una ocasió, dos estudiants del poble, que em guardaré de dir qui eren, molt bons *compañeros* meus, tengueren necessitat d'anar a parlar amb la professora d'història per proposar-li que el dia 30 no podríem fer l'examen i, a més a més, havia de donar-los permís per anar aquell dia a la vila, perquè era Sant Andreu, patró del poble. Dª Teresa, la professora, que aprofit per dir que era plantosa, tenia el cutis blanc, molt blanc i quan s'hi acostaven uns bergantells de vint i més anys, es posava vermella, molt vermella; és a dir, li pujaven el colors, mira els *interfectos* a la cara, baixa el cap, el torna a alçar i els diu:

- Miren, la historia es una asignatura muy seria, muy importante, y yo no les voy a perdonar el examen – tornava més vermella encara i els ulls s'anegaven de llagrimes quan pronunciava dites paraules. La professora era ben mallorquina. Pot ésser nasqués a Costitx, però mai ho digué. Dic això perquè el seu castellà era imposat i no vos penseu que formàs part de la Guardia Civil, que en aquell temps

tenien un cartell a l'entrada del Corté que deia: "Aquí se habla español"

- No, Dª Teresa –li contestaren els dos estudiants- *noltros... queremos examinarnos, pero si nos señalara otro día...*

- Bien, dejemos ya el caso. Mañana a las diez.

- Gracias... a las diez en punto estaremos delante del aula.

Així quedaren i així ho feren. El sen demà:

- Buenos días Dª Teresa.

- Buenos días.

Dª Teresa obre l'aula i entren tots tres. Els jovençans es mossegaven la llengua per no riure i ella els diu:

- X, siéntate en este extremo y tú, al otro extremo de la clase. Las preguntas son las siguientes: bla, bla, bla, bla... Podéis empezar el examen y tenéis una hora.

Ella, bona dona com un tros de pa i ben confiada perquè aquells dos alumnes tenien fama de bons estudiants, se'n va, tanca la porta i roda dues vegades la clau.

- Lo que esperàvem! Uno en cada extremo.

Els exàmens anaren de lo millor. Després d'una hora, tornà Dª Teresa, agafà els examens i el dia següent els felicità, havien tret bona nota. Sant Andreu, *nostro patró*, devia estar content.

Què podem deduir d'aquí?

Que Dª Teresa, a més més de bona dona, era bona professora i es podia fiar dels seus alumnes, avui ja jubilats. I ella, des d'un foradet –perquè el cel està foradat- mira si, ara majors, feim les trastades que no férem de joves. Si els ronçons no ens fessin mal i les cames obeïssin... no sé el que fariem...!

Ara, anem als grumets que enguany piquen fort.

- Les tenebres duen a la confusió i la confusió, al disbarat.
- Un bon grapat d'homes ens pareixem a les tortugues: tenim la closca més dura que un penyal.
- El que va a la darrera moda, és el primer a lluir-la.
- Si no ens fiam d'un amic, caminem sempre amb ell.
- Un silenci pot ésser, a vegades, més eloqüent que una paraula.
- L'excés de sinceritat pot caure en imprudència.
- Compartir taula no significa, sempre, compartir idees.
- A tots ens agrada la llibertat, però molts estam fermats als nostres vicis.

- Morir és renéixer a una nova vida que desconexim.
- No només de pa viu l'home...; també de *xoriço*, de sobressada, de cuixot... Som uns materialistes.
- Qui jutja els altres, obre el camí perquè el jutgin també a ell.
- Si parles callant la teva veu serà més sonora.
- Si tens veu i no tens vot, crida i rebel·la't.
- Només corregeix aquell que estima.
- El que roba se'n duu el que desitja, però deixa la fama.
- Aquell que tot li va damunt rodes, ha d'anar alerta a no rodolar.
- El que mata escurça la vida de la víctima i s'escurça a ell la llibertat.
- Si pogués assolir el futur, no moriria mai.
- La persona és l'únic ésser viu a qui se li veu el *plumero*.
- Qui té mal, comprèn millor el mal dels altres.
- El que ens preocupa és que no ens preocupi res.
- Abans, els gitanos anaven als pobles a vendre plats i tassons als *payos*. Ara, els *payos* van al poblat de gitanos a comprar xocolata.
- Si no vols menjar faves, no vagis on han sembrat xitxeros.
- Puja cap amunt, que si pugues cap avall davallaràs.
- I el quadre del Cor de Jesús que hi havia dins ca teva, on és?
- I si te n'anassis a córrer món, no podria ésser que la corressis?
- Quan riguis, aguanta't la dentadura, perquè són molt cares.
- Si hi ha boira, espera; perquè amb ella et pensaràs agafar una rossa i serà una morena.

- Cantar sense motiu, és igual que quan un ase brama sense gana.
- Si tirassis el televisor al cap de la sogra, mira el mal que faries als que estan dedins...
- Si na Jaumeta no et vol i tu la vols Jaumeta, cerca una altra Jaumeta.
- Quan prenguis el sol, pensa a tornar-lo.
- Si plou i et banyes és perquè vols o perquè has deixat el paraigua a ca teva.
- Un cap tancat és igual que una porta tancada.
- Futbol sense gols és igual que unes matances sense pilotes.
- Si dius a un amic *ja ens veurem*, assenyala dia i hora.
- No sé si en sortirem. Si qualcú no estira...
- Amb el canvi climàtic, per Sant Andreu farà calor si no fa neu. Ja ens veurem i en parlarem, que el tema val la pena.

No dubt que tots em desitjau *Molts d'anys*. Jo també els vos desig, a vosaltres, amb una aferrada pel coll.

A Santanyí fa bon estar-hi
Any 2007

Festes de SANT JAUME Santanyí 2007

Del 15 al 28 de Juliol

DIUMENGE 15 DE JULIOL

A les 16,00 h

A *Son Danusset*, tirada al colomí puntuable pel campionat de Balears.
A braç mecànic. (Vegeu-ne programes a part).
Organització: Societat de Caçadors de Santanyí

DIMARTS 17 DE JULIOL

A les 19,00 h

Inauguració de l'exposició dels treballs realitzats durant el curs per la nostra gent major (ceràmica, brodats...).

A la Casa de Cultura del carrer Centre, núm. 28.

A les 20,00 h

Inauguració de l'exposició **Rafel Bestard. Obres 1998-2006.**

Un dels artistes més significatius de la Jove plàstica mallorquina. Ha realitzat nombroses mostres individuals i col·lectives. El 1998 obtingué el primer premi al XL Premi a la pintura Jove, que organitza la Sala Parés, a Barcelona, i ha obtingut sengles mencions honorífiques a nombrosos certàmens, com els Premis Rei en Jaume de Calvià, els Premis Ciutat de Palma "Antoni Gelabert" de Pintura, els Premis Sant Marçal de Marratxí, els Premis Dijous Bo d'Inca, els Premis de la Reial Acadèmia de BBAA de San Carlos, a València o els Premis Ciutat de Manacor d'Arts Plàstiques, entre d'altres.

Fou un dels artistes seleccionats a la mostra "Art emergent a les Illes Balears (III)", que ha itinerat per Mallorca, Menorca, Eivissa i Barcelona.

L'exposició s'articula a partir d'una selecció de les seves obres més significatives realitzades entre els anys 1998 i 2006, que permeten analitzar l'evolució de la seva pintura des de posicionaments propers a l'hiperrealisme fotogràfic fins arribar a l'àmbit de la Nova figuració, replet de connotacions expressionistes.

A la Casa de Cultura de can Jaume Antoni (carrer Portell, núm. 11).

A les 21,30 h

Pregó de les Festes de Sant Jaume 2007 a càrrec de **Gabriel Janer Manila**.
A l'església de Sant Andreu.

A continuació, concert de l'**Orquestra Simfònica de Balears "Ciutat de Palma"**.
Direcció: **Philippe Bender**.

Festes de SANT JAUME Santanyí 2007

Del 15 al 28 de Juliol

DIMECRES 18 DE JULIOL

A les 18,00 h

A *s'Abeurador*, **concurs de dibuix** per a tots els nins i nines fins a 14 anys.
Organització: Associació de Mestresses de Casa Nuredunna de Santanyí.

A les 22,00 h Aigua, DJ, batucada; una festa jove que començarà amb la batucada **s'Escàndol** i seguirà amb un DJ, música que a tots ens farà ballar al ritme de l'aigua. Al camp municipal d'esports
Organització: Centre d'Informació Jove

DIJOUS 19 DE JULIOL

JORNADA AQUÀTICA a les Piscines Municipals:

De les 10,00 h a les 13,00 h

Es duran a terme tot un seguit de **jocs i altres activitats relacionades amb l'aigua**. Hi haurà monitors de l'*Institut de Serveis Socials i Esportius de Mallorca* que faran passar una estona ben agradable a tots els participants.

A les 17,00 h Concurs de natació per a tots els nins i nines.

A les 21,30 h SOPAR A LA FRESCA de Pa amb Oli.

Per poder sopar haureu d'adquirir uns tiquets. El preu dels tiquets és de 4 euros. (Vegeu-ne programes a part). A la Plaça Major
A continuació, **AGUSTIN "EL CASTA"** amb el nou show de Lorenzo Llamas.

DIVENDRES 20 DE JULIOL

A les 18,00 h

Taller de pintar gorres. Al parc infantil del carrer Bernat Vidal i Tomàs

A les 20,00 h

A la Plaça Major demostració de **Karate** a càrrec de l'Escola de Karate de Santanyí.

A les 22,30 h

VERBENA amb els grups BANDA SONORA, THE BLACK BEARDS, REBEL CROWES i THE RATBUSTERS. A la Plaça Major

Festes de SANT JAUME Santanyí 2007

Del 15 al 28 de Juliol

DISSABTE 21 DE JULIOL

A les 18,00 h

Batalla d'aigua per **infants i joves**. (Es faran equips segons l'edat)
Els més menuts podran gaudir d'un parc temàtic: matalassos d'aire, globus d'aigua i molta animació. **Ah!** Es recomana venir amb roba que es pugui banyar i que tota la gent que el divendres va pintar gorres, la dugui.
Al camp municipal d'esports

A les 19,00 h

A l'hotel Pinos Playa, final del torneig d'esquai.

A les 20,30 h

Presentació del llibre *La taula de la llum* de **Sergio Roche Font**, guardonat amb el XXII premi de poesia **Bernat Vidal i Tomàs**.
A la Casa de Cultura de can Jaume Antoni.

A les 23,00 h

Verbena Camp amb les actuacions de **L'ORQUESTRA OASIS** i **L'ORQUESTRA PLATERIA**. Acabarem la verbena amb el grup **VES-HI TU**. *A la Plaça Major*

DIUMENGE 22 DE JULIOL

A les 9,00 h

Torneig quadrangular de Petanca. Santanyí/Cala Llobards, Porto Colom/Cala Murada
A les pistes de petanca de Cala Llobards

A les 9,30 h

Volta cicloturística. Partirem de la Plaça Major. A la tornada hi haurà berenar per a tots els participants a Sa Residència. (Vegeu-ne programes a part).
Organitza: Renault Santanyí i Ferreteria Mestre.

A les 10,30 h

Diada esportiva per a minusvàlids. *Al camp municipal d'esports de Santanyí*

A les 17,00 h

I Trobada de Gegants amb la participació de les diferents colles dels pobles de Mallorca. A les 17,00 h, plantada a s'Abeurador; a les 17,30 h, cercavila pels carrers Pau, Rafalet, Bisbe Verger, sa Porta Murada, Ferrereta, Majoral, Llaneres i Placeta de la Canal. A les 19,00 h, ballada de tots els gegants participants a sa Placeta de la Canal.

am
santanyí
ÉS CÒPIA
DIGITALITZADA

Festes de SANT JAUME Santanyí 2007

Del 15 al 28 de Juliol

A les 20,30 h

Rememoració de la font "Alegoría por la paz y la libertad mundial"
Al carrer Bernat Vidal i Tomàs (Parc Infantil).

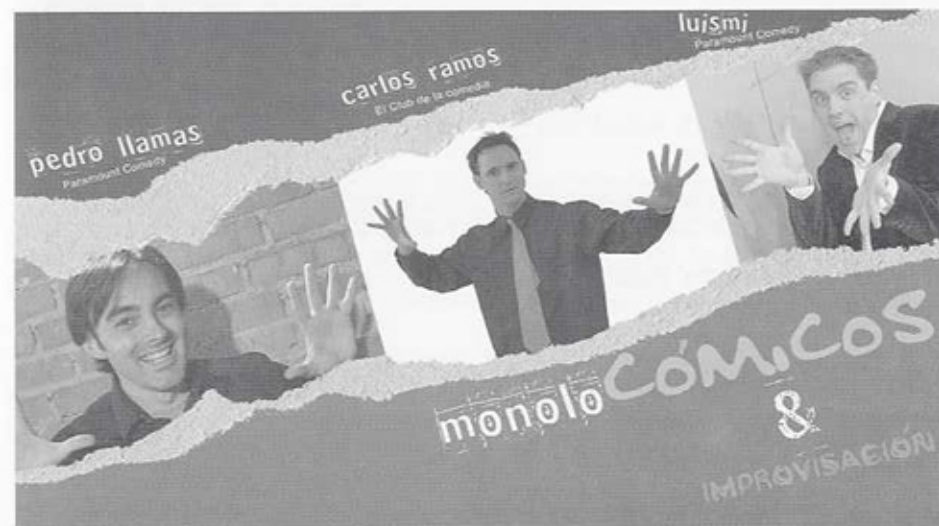
A les 22,00 h

Actuació del grup santanyíner **ORDI BROIX** i a continuació concert a càrrec d'**ENTREVEUS**. *A la Plaça Major*

DILLUNS 23 DE JULIOL

A les 17,00 h

Final de torneig de tennis. *A les pistes noves*

A les 22,00 h

Monolo Cómicos & Improvisación. Espectacle còmic que posa en escena dues disciplines del teatre d'humor: el monòleg còmic i la improvisació. A càrrec de **Pedro Llamas**, *Paramount Comedy*; **Carlos Ramos**, *El Club de la Comedia*; i **Luismi**, *Paramount Comedy*. *Al Teatre Principal de Santanyí*

A les 22,00 h

Concurs de play station. Mitjançant un complex muntatge i amb la dinamització d'un animador ens traslladarà els jocs digitals a l'ambient de festa de la nostra Plaça Major. Inscripció a partir de les 21,00 h. *A la Plaça Major*

Festes de SANT JAUME Santanyí 2007

Del 15 al 28 de Juliol

DIMARTS 24 DE JULIOL

A les 18,00 h

Sortida de dimonis i caparrots que acompanyats pels xeremiers faran la cercavila pel poble convidant la gent a la festa.

A les 19,00 h

Corregudes de cintes i carreres de joies per a totes les edats.
A la Plaça Major

A les 20,00 h

Semifinals de torneig de Futbol Sala.

A les 21,00 h

Semifinals de torneig de Futbol Sala.

A les 23,00 h

GRAN VERBENA SANT JAUME 2007 amb les actuacions de **PELILLOS A LA MAR**, **L'ORQUESTRA TUMBET DE SOLFA** i **HORRIS KAMOI**. Per acabar la verbena i per tal de que tots els joves i qui s'hi senti ballem fins ben entrada la matinada, la ja tradicional **FESTA DELS 40 PRINCIPALS** amb Miquel Vera i la festa de la sabonera. Al camp municipal d'esports

DIMECRES 25 DE JULIOL FESTIVITAT DE SANT JAUME APÒSTOL

A les 10,30 h

Albada amb la Banda Municipal de Música de Santanyí.

A les 11,00 h

Ofici solemne en honor a Sant Jaume. Presidirà i predicarà Molt Illustre Rafel Umbert, vicari general del territori. Cantarà la **Coral de Sant Andreu de Santanyí**. Directora: Alejandra Carrizo
A l'orgue, Mateu Oliver Boronat i Francesca Suau Sitges

A les 12,00 h

Interpretació de La Balanguera per la Banda Municipal de Música de Santanyí.
A continuació refresc per a tothom.

A les 19,00 h A la *Residència de la tercera edat*, festa per a les persones majors de Santanyí: concert a càrrec de la Coral de les Persones Majors de Santanyí i Llombards, demostració de ball de bot amb l'agrupació Es Majoral i berenar per tots els nostres majors.

Festes de SANT JAUME Santanyí 2007

Del 15 al 28 de Juliol

A les 22,00 h

Concert de la Banda Municipal de Música de Santanyí.
Director: Miquel Bonet Bonet. Al camp municipal d'esports

A les 24,00 h

Com a fi de festa **GRAN CASTELL DE FOCS ARTIFICIALS** a càrrec de la Pirotècnia Garuda, S.A.
Al carrer Bernat Vidal i Tomàs (devora el Bar Sa Creu).

DIJOUS 26 DE JULIOL

A les 20,00 h

Finals de torneig de Futbol Sala.

DISSABTE 28 DE JULIOL

A les 10,30 h Tornarem, com l'any passat, a s'**Amarador**. Partirem de la Plaça Ramon Llull amb carros, cavalls, tractors o qualsevol mitjà de transport diferent als habituals.

A les 14,00 h dinarem tots plegats (cadascú ha de dur el seu dinar). Podeu apuntar-vos a l'Ajuntament de Santanyí (Margalida Obrador) o al telèfon 649 432 320.

A les 19,00 h

Partit de Tercera Divisió CE Santanyí / CD Felanitx.

A les 22,30 h

Al camp municipal d'esports **Nit de Ball de Saló** amb les orquestes **MALPAS** i **ROSA DE LIMA**.

Molts d'anys a tots !

* NOTA: Tots els actes són gratuïts excepte el sopar de Pa amb Oli.

INAUGURACIÓ DEL TEATRE PRINCIPAL DE SANTANYÍ

22 de febrer de 2007

Digníssimes autoritats, santanyiners amics i convidats

Bon vespre

En primer lloc, vull expressar al Sr. batle, que ha tingut la deferència de convidar-me a la inauguració d'un edifici tan emblemàtic com és el Teatre Principal, la meva satisfacció per tot el que aquest fet representa pel nostre poble de Santanyí. Crec que hi ha un sentiment general de satisfacció entre tots els aquí presents a l'hora de valorar aquesta obra portada a bon terme pel consistori de Miquel Vidal.

Aquest teatre va simbolitzar per a moltes generacions de santanyiners des de 1925, un indret on descobrir, sense adonar-se'n, que hi havia a la vida unes altres aspiracions, uns nous horitzons, unes mires més amples que ens permetrien actuar amb més llibertat. Aquí intuirem que els àngels del nostre Paradís eren més liberals, es semblaven molt a Audrey Hepburn i ...ja anaven en Vespa.

Estàvem ja a l'època de la imatge i la cultura havia deixat de ser un privilegi dels pocs que llegien i passava a ser potestat de la majoria. El propi cinema estava creant l'home modern. I així aprenguérem normes de comportament més pròpies de la nostra època. Aquí ens férem ciutadans del món, del democràtic i adult món del segle XX..

Era aquest un espai de reunió on s'hi podien dur a terme moltes manifestacions culturals, tan diferents i enriquidores a l'hora com una representació de cinema o de teatre, una vetllada de gloses o de varietats, un refresc de nocces, uns balls de quintes, o unes festes de carnaval. ...És un d'aquells llocs amb arrels profundes dins la nostra infància. Aquí, era l'entrada al nostre món del mai més, al nostre màgic país d'Oz, el lloc de les meravelles on tot era possible: ens podíem convertir en un espadatxí i mantenir un vibrant duel a un teatre de París, ser un saltimbanqui acrobata en lluita contra l'opressor, o esdevenir un pletòric enamorat cantant amb un paraigua sota la pluja.

A finals dels anys seixanta amb l'aparició del turisme de masses es produí un canvi significatiu i una evolució que no podia ja tornar enrere. I com a conseqüència de tot plegat els costums també evolucionaren. Els nous temps ens aportaren més doblers i altres formes alternatives d'entendre l'esbarjo.

Després de recordar, sense nostàlgia, allò que el vent s'endugué, és hora de tornar-nos a retrobar amb el que significarà en el futur immediat aquest nou

Teatre Principal. Serà, a més de lloc de divertiment, un espai de representació, d'experimentació, d'expressió personal. També serà profitós per a tota aquella joventut, que tindrà la sort de poder-se instruir en les seves instal·lacions.

Però hem de pensar que el teatre i el cinema per ser un espectacle ple necessita d'un públic fervorós i si no es donen els dos factors l'acte social no és complet, i el plaer no arriba a afermar-se. No perllonguem la nostra visita al teatre esperant aquell espectacle fora del comú que mai no arriba. Com es diu a la inoblidable pel·lícula *L'estranya passatgera*.

Per què somniam sempre en la lluna, si tenim tantes estrelles?

Que el puguem gaudir molts d'anys.

Gràcies.

C. Miquel Sbert

EMOTIVITAT A FLOR DE PELL

Una qüestió purament sentimental m'ha empès a demanar llicència per dir unes paraules en l'acte de reinauguració d'aquest edifici, avui de propietat municipal. Us confés que en tenia moltes ganes i que el motiu és bo d'endevinar per qui en sàpiga una mica la història: el construïren el meu pare Gaspar Aguiló i el seu cosí Jaume Aguiló, l'any 1924, segons resa un contracte de caràcter privat, que també precisa que l'any següent encara no estava acabat. El mateix document transmet el nom antic del solar: s'Hortet de s'Aljub, una parcel·la de la qual el meu pare (amb els seus germans) comprà una meitat indivisa al seu cosí i la hi pagà amb feina.

Tot i que quan jo era petit ja no pertanyia a la família, els blancs records de la infància s'impregnaren encara del món seductor del cinema, que em regalava orons de felicitat quan jugava amb fantàstiques restes de vidres d'augment de gran potència, pel·lícules d'atractives tonalitats i un projector cinematogràfic manual que és una autèntica joia, avui en vies de restauració. Entre els objectes familiars que han estat mig escàpols de la voracitat del temps, i en aquest cas dels insectes que es nodreixen de cel·lulosa, regna encara dins un calaix d'un moble de la llar el *Carnet de Operador de Cinematògrafo* nombre 213, expedit el 10 de març de 1934 pel *Gobierno Civil de Baleares* a nom de *Jaime Aguiló Aguiló*, o sigui: Jaume, que era oncle meu.

Conscient que la brevetat dels discursos en els actes d'inauguració són un bé que els assistents agraeixen, finalitzaré aquestes esparses pinzellades històricoemocionals deixant constància de la satisfacció personal que em produeix veure l'edifici renovat i obert a àmplies perspectives que podran satisfer una part de la demanda cultural de la comunitat santanyinera. Sé que si el meu pare i els seus germans ho poguessin abastar amb la mirada, avui exultarien de goig, com jo mateix. Per això, doncs, agraeixc de tot cor que m'hagin donat carta blanca per fer navegar dins l'atmosfera d'aquest espai dignificat les cadenes fòniques dels seus noms, agombolades, des dels avencs insondables de l'enyorança, amb la catifa més tendra dels meus records. Infinites gràcies també per la vostra atenció.

Cosme Aguiló

ELS NOSTRES AUTORS QUE PUJAREN AL CARRO DE TESPIS

Grècia i les seves illes estan agermanades per la Mediterrània amb les illes nostrades, que, ensems les culturitzà. Imagin com la cultura ens va arribar, tal volta mitjançant les àmfores amb els rodolons de les ones com la tumbaga ... la tumbaga per a Tànit... *la tumbaga / que d'hort a hort tumbaga / dofins feren saltar*. No es pot glossar, amb les mateixes paraules, la grandiositat, descomunal, de la cultura grega antiga, amb la baleàrica, si bé dins la nostra literatura catalana de Mallorca tenim autors que begueren l'aigua pura i cristal·lina, de la font greco-llatina.

Aquesta tarda memorial que torna al nostre viure, aquell temps de l'anomenat, llavors i ara, Teatre Principal, espai més ben triat per aixoplugar-nos, quan l'amor de l'amor, es feia topadís. Tot un preàmbul de l'obligat, i puntual, anar a rodar a la plaça Major, com el que volta a la sínia. Encara sent nostàlgia d'aquella plaça, rierol de claror, o de fosca, segons les cares de la lluna, més que la llum del caliu de les bombetes de la farinera local.

Don per suposat la magnitud del teatre total de Grècia. En aquest moment tardoral, m'aproparé als autors santanyiners, reals, amb retrat de cos sencer. Altra cosa no esmentaré, sols faré memòria del teatre de sa costa d'en Verger, capítols de la intrahistòria nostra, amb una fluïda activitat d'actuacions de tota casta: teatre d'afeccionats i de professionals, circ alguna vegada, balls, concerts, sarsueles,

pregons, conferències, mítings, ...i cinema, per descomptat, sense massa subjecte a la censura de 3-R o "apta para todos los públicos". Desig bon vent, al vaixell de les nostres il·lusions, de les nostres cabòries.

Temps del temps. Ignor les representacions que la clerecia-antiga va poder enllestir sota les arcades del Roser. ¿Representarien el *Davallament*, que, tots els Divendres Sants, escenificaven a la Seu i a molts de temples de Mallorca? La consuetud de la nit de Nadal, exhumada per Andreu Ponç i Fullana, a l'Arxiu parroquial, fou escenificada a l'església de Cala Figuera, el 1992. ¿La representaria el comú de preveres de la vila, a l'avior? El 2006, l'amic i doctor Joan Miralles a: ANTOLOGIA DE TEXTOS DE LES ILLES BALEARS. Volum 1r inclou CONSUETA DELS PASTORELLS, 1546?, que guarda certa semblança amb la *Consuetud* de Santanyí. El testimoni vetust de les matines de Nadal, el cant de la Sibil·la, ens parla de la fidelitat a la tradició ancestral a l'església d'avui.

El doctor Joan Escalas i Vidal, "es metge Joan", l'autor de la novel·leta *Santanyí Hospitalari*, 1913, també donà a l'estampa com "juguete cómico en un acto", *La flor maravilla*, el 1903, amb inèdita permanència.

La poesia i la novel·la de Blai Bonet aireja el nom de Santanyí. Blai Bonet no conrear el teatre amb sobrada freqüència. La seva obra teatral *Parasceve* fou guardonada amb un accèssit del premi "Joan Santamaría", 1957 i representada el 24 d'octubre, pel teatre CAPSA, de Barcelona. Entre els actors, Josep Mª Flotats. El 1995, el grup de magisteri de la UIB, l'escenifica de bell nou, dirigida per Antoni Artigues, que també la dugué a Barcelona, Artà i Santanyí. Una raresa escènica de Blai Bonet és l'obreta *Oficis de carrer*, amb destí a la festa de fi de curs del col·legi "Bisbe Verger", al juny de 1985. "l'obra se situa a qualsevol carrer de Santanyí, on dones a la fresca cusen o broden, mentre canten *A la ciutat de Nàpols*, cançó interròmpuda pel xiulo de la roda de l'esmolador" L'anotació és del mateix Blai. No puc precisar quina població de Catalunya escenificà la *Passió segons Blai Bonet*, servint-se dels seus poemes. El 1988 apareixia traducció de: *Combat de negre i de gossos*, amb la col·laboració de Sergi Belbel.

L'autora més prolífica, del terme, és Catalina Rigo i Estelrich, de s'Alqueria Blanca. El seu teatre combina popularitat, crítica social, defensa dels pagesos contra els ciutadans... i no està absent l'humor, un ric vocabulari i un intent de renovació. La primera obra *Ses criades d'avui en dia*. Més construïda ja, *Bon viure i no treballar no pot durar*, 1984, editada el 1991: *Era curta però guitzera*, de 1985; *Pagesos i ciutadans*, de 1990; *Qui no la fa de jove la fa de vell*, 1991; i

am
santanyí
ES COPIA
DIGITALITZADA

encara va acabar bé, 1995. Les festes de Sant Roc, de s'Alqueria Blanca, i altres poblacions gaudiren dels èxits de l'autora i de tot el grup *Pou del Rei*, que un dia, inesperadament, va baixar el teló. Es tornà alçar, amb el nom: *Producció pròpia* i l'estrena de *Va dur més corda que sa miloca d'en Pomar*, el 2003.

Som ben conscient que no oblit, però sí que deix a l'estacada més matèria que integrarà, un dia, la història del teatre a Santanyí.

Gràcies, moltes de gràcies.

Miquel Pons
Cala Figuera - Santanyí
Dijous Llarer, 11-2007

Amigues i amics,

Per a l'Ajuntament de Santanyí, i molt especialment per a aquest regidor de Cultura que ara vos parla, la inauguració d'aquest Teatre Principal és un orgull i representa l'assoliment d'una de les fites més importants que ens havíem proposat. De la mateixa manera com nosaltres, a ca nostra, cercam el racó més tranquil i la butaca més còmoda per llegir, o situam en un lloc privilegiat el reproductor de música perquè puguem captar fins a la darrera nota o, potser, triam la millor paret per penjar aquell quadre que ens agrada tant; de la mateixa forma, l'activitat cultural també necessita el seu espai, el seu àmbit perquè pugui arribar als seus destinataris, que sou vosaltres, en les millors condicions. A Santanyí, ho sabem ben cert, la cultura no és un fet anecdòtic o un afegitó, sinó que forma part de la nostra realitat quotidiana. Aquí tenim, sense anar més enfora, l'exemple de la nostra estimada Escola de Música, que compta amb l'aval importantíssim del Liceu de Barcelona.

Quan vàrem pensar en la possibilitat de convertir el cine vell en el Teatre Principal que el nostre poble es mereixia, em va venir al cap una bella pel·lícula italiana de fa uns anys que es deia *Cinema Paradiso*. Si la recordau i especialment és inoblidable la seqüència final amb tots els fragments dels besos que la censura va tallar a les pel·lícules, el protagonista tornava al seu poble per la mort del

projeccionista, el seu gran amic, l'home que li havia fet estimar el cine i, per què no, també la vida. Aquella mort significava també la mort del cine, perquè estaven a punt d'esbucar-lo per construir en el seu lloc qui sap què. De qualque manera, era com si esbucassin la seva infantesa. Per als santanyiners, el cine vell era el nostre Cinema Paradiso on es presentava la vida a vint-i-quatre imatges per segon.

Aquestes parets ja han estat testimonis discrets i silenciosos dels amors de Humphrey Bogart i Ingrid Bergman, de la destrucció de Tara i de la decisió d'Scarlett O'Hara de no tornar a patir gana o de com s'obria el Mar Roig. Havia de tenir una continuïtat més digna que no la del cine del protagonista de la pel·lícula. Per això, l'Ajuntament va decidir adquirir-lo per rehabilitar-lo i fer una inversió important que en cap moment ha significat tudar els doblers. El resultat és el que veis.

Aquí tornarem a fer cine i teatre, no en faltaria d'altra, però també servirà per agombolar tots aquells actes culturals de transcendència. Ara són altres temps, però hem pensat que el millor lloc on l'activitat cultural podia tenir un càlid recer és en aquest remodelat, reformat i renascut cine vell, que sabrà acollir, com per altra banda sempre ha sabut fer, la cultura nova.

Així, doncs, benvinguts al vostre Teatre Principal: ocupau les butaques i apagau els mòbils, que a partir d'ara tendrem sessió contínua.

Moltes gràcies a tothom.

Cristòfol Vidal Vidal
Regidor d'Educació i Cultura

am
santanyí
ÉS CÒPIA
DIGITALITZADA

CONSOLACIÓ 2007

Concerts a posta de sol

DISSABTE - 4 - D'AGOST

QUINTET BÓREAS

Flauta: CATALINA ROIG

Oboè: JORDI MIRALLES

Fagot: PERE CASELLES

Trompa: JOSE LUÍS BARTUAL

Clarinet: TOMÀS PICORNELL

PROGRAMA DE CONCERT

I PART II PART

Quintet / F. DANZI

Quintet / M. ARNOLD

Quintet / J. IBERT

Quintet / P. HINDEMITH

CONSOLACIÓ 2007

Concerts a posta de sol

DISSABTE - 11 - D'AGOST

ORQUESTRA DE CAMBRA DE L'EMPORDÀ:

Director: Carles Coll

PROGRAMA DE CONCERT

I PART

Vals de la "Serenata per a cordes" / PIOTR I. TRAIKOVSKY

Dansa núm. 3 de "La vida breve" / MANUEL DE FALLA

Suite per a cordes / LEOS JANÁČEK

Moderato · Adagio · Andante con moto · Presto · Adagio · Andante

II part

Somriures i Llàgrimes / RICHARD RODGERS
Orquestració de Santi Escura

Cantant sota la pluja / N. HERB BROWN
Orquestració de Santi Escura

Allò que el vent s'endugué / MAX STEINER
Orquestració de Santi Escura

Balada del sabater d'ordis / CARLES COLL

La santa espina / ENRIC MORERA

La noia alegre que no sap plorar / JOAQUIM SERRA
En commemoració del centenari del seu naixement

CONSOLACIÓ 2007

Concerts a posta de sol

DISSABTE - 18 - D'AGOST

NOEMI DALMAU & JENNY BORGATTI

Piano 4 mans

PROGRAMA

I PART

Vals del ballet "La bella durmiente" / I. TCHAIKOVSKI (1840-1893)
Transcripció a piano 4 mans per S. Rachmaninov

La Valse / MAURICE RAVEL (1875-1937)

II PART

Summertime / GEORGE GERSHWIN (1898 - 1937)

Rhapsody in blue / GEORGE GERSHWIN (1898 - 1937)

CONSOLACIÓ 2007

Concerts a posta de sol

DISSABTE - 4 - D'AGOST

GOSPEL FIVE

KAROLIEN GREENACRE: veu

ANNA SERRA: veu

CELESTE ALIAS: veu

JORDI MIQUEL VIDAL: veu

RAMON ESCALE: veu, piano i direcció

EL GRUP GOSPEL FIVE OFERIRAN ENTRE D'ALTRES ELS SEGÜENTS TEMES:

To My Father's House / E. HAWKINS

Lean on me / TRADICIONAL

Hallelujah I love her so / RAY CHARLES

Ooh Child / E. HAWKINS

Amen / TRADICIONAL

Oh happy Day / E. HAWKINS

You've gotta faith / R. ROBINSON

LLIURAMENT DEL XXII PREMI BERNAT VIDAL I TOMÀS

Il·lustríssim senyor Batle de Santanyí Miquel Vidal, il·lustríssim Secretari general d'educació i cultura Sr. Sebastià Vanrell, il·lustríssim Secretari general d'agricultura Sr. Llorenç Rigo, regidors, autoritats, familiars de Bernat Vidal i Tomàs, amigues i amics.

Un altre any uns bons amics ens convoquen a reunir-nos. I quan els amics ens reclamen no hi ha cap dubte que hem d'acudir a la seva convocatòria. Els amics de bon de veres no demanen mai contraprestacions, no esperen compensacions i sempre estan disponibles per a quan els necessitam. Efectivament, dia 23 d'abril de cada any tenim una cita ineludible amb els llibres. La seva presència discreta la resta de l'any es converteix en protagonisme enlluernador en aquesta data que commemora la mort de Cervantes. Curiosament, però, aquest Dia del Llibre, la primera vegada que es va organitzar va ser dia 7 d'octubre de 1926 a Barcelona per celebrar, ben al contrari, el naixement de Cervantes. No va ser fins l'any 1930 que aquesta celebració es va dur al 23 d'abril i vàrem haver d'esperar l'any 1995 perquè la Unesco instituís oficialment el Dia del Llibre i dels Drets d'Autor. No oblidem que un 23 d'abril –de 1616– moria William Shakespeare, i no deixem passar l'oportunitat de dir que també un 23 d'abril –de 1981– moria Josep Pla, un dels grans escriptors en llengua catalana.

Sí, aquests amics tan tímids se'ns presenten un any més vigorosos i rejoyenits. No és cert, no vull creure que les noves tecnologies acabin amb els llibres. De la mateixa manera com el cine no ha acabat amb el teatre ni la televisió amb el cine, la lectura d'un text en la pantalla d'un ordinador no és comparable amb les sensacions que ens produeix la lectura amb un llibre a les mans. Llegir és un acte que no afecta només els ulls i el cervell, sinó que també té a veure amb el tacte, amb l'olor, amb el volum, amb el pes. Fins i tot amb l'oïda, perquè la literatura que ho paga –sigui poesia o prosa– s'ha de poder llegir sempre en veu alta sense dificultats. Quan llegim, tot el nostre cos llegeix. En podeu fer la prova de manera molt senzilla i la tenim a l'abast: enguany fa quaranta anys que la família del coronel Aureliano Buendía va aparèixer a Macondo –i a la resta del món conegut i lector– de la mà de Gabriel García Márquez i la seva inoblidable novel·la *Cien años de soledad*; la podríeu llegir en un ordinador? Aquell gest tan poca cosa d'anar a la vostra biblioteca i agafar el llibre, d'acostar-vos fins al racó preferit de la casa, asseure-us i passar les pàgines a mida que llegiu només es pot comparar amb una carícia. No tenc la més mínima intenció de posar-me a controlar què estima cadascú, però encara no se m'ha acudit mai acariciar un ordinador.

Segur que el nostre enyorat Bernat Vidal i Tomàs hi estaria d'acord. N'estic convençut. Ell també estimava els llibres. No perquè n'hagués escrit alguns –m'atreviria a dir que, per al meu gust, massa pocs per un excés d'autocrítica–, sinó perquè els llibres formaven part natural de la seva vida quotidiana. No eren una excepció dins el seu quefer diari. Per a ell, com per a molts de nosaltres, els llibres que hem llegit, com afirmava Jorge Luis Borges, el gran escriptor argentí tan vinculat a Mallorca, fan part de la nostra biografia.

Els escriptors, moltes vegades, construeixen els seus personatges imaginaris amb fragments de persones reals que han vist, observat, gairebé espia dia a dia. Per confirmar-ho, mirau com ho explica l'escriptor nord-americà Thomas Wolfe, tal vegada poc conegut però amb una obra impressionant, al començament de la seva novel·la *L'àngel* que ens mira, publicada l'any 1929: "... el novel·lista pot haver d'estudiar la meitat de la gent d'una ciutat per crear un sol personatge de la seva novel·la...". A *Memòries d'una estàtua*, Bernat Vidal i Tomàs fa això: descriu els ambients i els personatges d'un poble ben conegut de tots nosaltres com si es tractàs d'un observador extern i els seus personatges literaris sorgeixen gràcies a aquesta observació. Potser per aquest motiu ens pareix que els coneixem, que ens sonen d'aquí o d'allà, que s'assemblen al veïnat. Com passa en pintura, la Cala Figuera de Tarrassó –a qui Bernat Vidal, amb la ironia que el caracteritza, denomina en un poema *Stravinsky del pinzell./Freud, mig trompa de color*, per exemple, no és exactament la Cala Figuera real que visitam sovint, sinó una interpretació a partir de la mirada del pintor. De manera semblant, aquell "savi historiador, glòria local, Sr. Planes i Planes" que passa pel costat de l'estàtua no és exactament ni aquell ni aquell altre que coneixíem, però vés per on, potser camina com ell i fa la mateixa feina; en resum, que hi té una retirada. Una retirada al mateix autor, vull dir.

Efectivament, els llibres estan molt més a prop de tots nosaltres que no ens pensam. I en concret avui ens surten a l'encontre i despleguen totes les seves capacitats sense prepotència: novel·la, relat, poesia, teatre, assaig... L'únic adjectiu que potser és vàlid per classificar els diversos gèneres és aquell que fa referència a la qualitat. Parlar de "novel·la negra", "teatre social" o "poesia realista" és accessori, moltes vegades simples marques comercials. Com qualificariem, per exemple, la poesia de Bernat Vidal i Tomàs? I els relats de *La vida en rosa*? El títol d'aquest volum, per cert, no vos recorda una famosa –i tristíssima– cançó d'Edith Piaf? I la novel·la *Memòries del patró Revira*? La literatura només s'hauria de dividir en dos grups: la bona i la dolenta.

Potser vos ha sorprès sentir aquest darrer títol: *Memòries del patró Revira*. No m'estranya, ja que en aquest cas sí té un adjectiu que li escau perfectament: "novel·la inèdita". No la cerqueu, per tant, entre les vostres lectures de capçalera.

am
santanyí
ÉS CÒPIA
DIGITALITZADA

De moment, vull dir. És sorprenent que, tot i que l'obra del nostre estimat escriptor sigui tan curta, aquesta novel·la encara no ha pogut arribar als seus destinataris naturals: nosaltres, els lectors. Per això, res no em plauria tant com poder tenir entre les mans aquesta obra que s'ha convertit en gairebé mítica.

Ja ho veis, idò, es confirma que els escriptors no moren mai, perquè les seves obres sempre són amb nosaltres.

Altres vegades, els premis literaris ajuden a donar a conèixer obres noves, com és el cas del nostre premi de poesia "Bernat Vidal i Tomàs", amb una llarga trajectòria i un prestigi indubtable entre els poetes en llengua catalana. Molt més enllà de la quantia material, si repassam les obres premiades, podem estar ben satisfets de la qualitat del catàleg, tant entre els autors novells com entre autors ja reconeguts. Enguany, que ja és la convocatòria número vint-i-dos, perquè en tengueu un altre exemple, de la repercussió que té, se n'han presentades trenta-vuit obres. Com cada any, per sant Jaume s'editarà el llibre que se n'ha duit el premi.

I ja res més, només desitjar-vos que tengueu una bona diada del llibre i que els autors i les seves obres vos facin, com sempre, una companyia immillorable.

Enhorabona al guanyador del premi, molts d'anys i moltes gràcies de tot cor.

Cristòfol Vidal Vidal
Regidor d'Educació i Cultura

am
santanyí
ÉS CÒPIA
DIGITALITZADA

ACTA DE LLIURAMENT DEL XXII PREMI BERNAT VIDAL I TOMÀS

Cristòfol Vidal Vidal, com a secretari del jurat del XXII Certamen de Poesia *Bernat Vidal i Tomàs* que organitza l'Ajuntament de Santanyí.

CERTIFIC

Que el jurat del XXII Premi de Poesia *Bernat Vidal i Tomàs*, format per Miquel Pons, Jeroni Salom i Jaume Caldentey es va reunir dia 17 d'abril de l'any 2007 i va prendre les determinacions següents:

El jurat vol destacar la gran participació d'aquest premi i l'alt nivell del mateix.

Després de les deliberacions pertinents, el jurat ha considerat, per unanimitat, atorgar el XXII premi Bernat Vidal i Tomàs a l'obra *La Taula de la Llum* que participava amb el pseudònim de Miquel Duran que una vegada oberta la plica ha resultat ser Sergio Roche Font.

I, perquè així consti, expedesc aquest certificat.

Santanyí, 17 d'abril de 2007

El secretari

Membres del jurat

Cristòfol Vidal Miquel Pons Jeroni Salom Jaume Caldentey

AJUNTAMENT DE SANTANYÍ

Pressupost municipal any 2007

DESPESES

CAPÍTOL I:	Despeses de personal	5.326.900,00
CAPÍTOL II:	Despeses en béns corrents i serveis	7.312.700,00
CAPÍTOL III:	Despeses financeres	289.100,00
CAPÍTOL IV:	Transferències corrents	844.280,00
CAPÍTOL VI:	Inversions reals	2.931.440,00
CAPÍTOL VII:	Transferències de capital	156.000,00
CAPÍTOL IX:	Passius financers	619.580,00
Total		17.480.000,00

INGRESSOS

CAPÍTOL I:	Imposts directes	6.986.000,00
CAPÍTOL II:	Imposts indirectes	1.300.000,00
CAPÍTOL III:	Taxes i altres ingressos	2.749.800,00
CAPÍTOL IV:	Transferències corrents	2.760.000,00
CAPÍTOL V:	Ingressos patrimonials	823.100,00
CAPÍTOL VI:	Alineació d'inversions reals	2.437.000,00
CAPÍTOL VII:	Transferències de capital	424.000,00
CAPÍTOL IX:	Passius financers	100,00
Total		17.480.000,00

am
santanyí
ÉS CÒPIA
DIGITALITZADA

PADRÓ D'HABITANTS (31-12-2006)

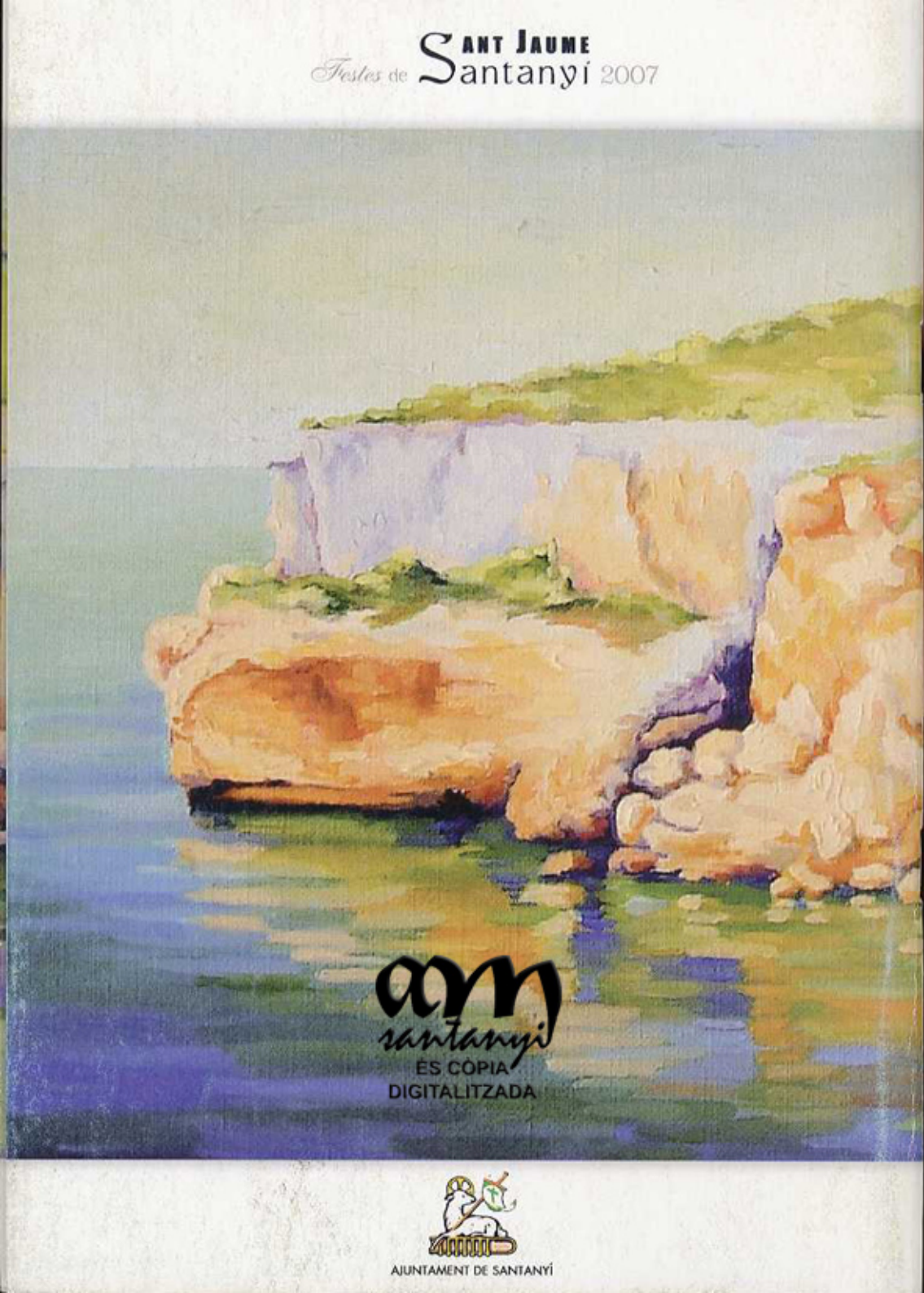
S'Alqueria Blanca	1.094
Cala d'Or	4.486
Cala Figuera	732
Cala Llombards	399
Cala Santanyí	579
Calonge	967
Cap des Moro	136
Es Llombards	636
Portopetro	729
Santanyí	3.533
TOTAL.....	13.291

DEMOGRAFIA ANY 2006

Naixaments.....	127
Matrimonis.....	37
Defuncions	58

am
santanyí
ÉS CÒPIA
DIGITALITZADA

Festes de **SANT JAUME**
Santanyí 2007

am
santanyí
ÉS CÒPIA
DIGITALITZADA

AJUNTAMENT DE SANTANYÍ